

gewonnen hebben, hadde hij de 40 per hon-
derd in zijne kas gestoken.

En zeggen dat er, niettegenstaande dit,
magistraten gevonden werden om « Voor-
uit, » die zulke hoge loonen betaalt, te
veroordeelen.

Galei en slavendrijver

Alle leugenaars bladen zijn het eens om
te verklaren dat « Vooruit » eene galei is,
en Ansele een tyran.

Eh wel, vriend lezer, in deze galei zingen
de meisjes van 's morgens tot 's avonds; zij
moeten er maar 8 uur werken; hebben
een half uur tijd om hunnen boterham
te eten, winnen 30 tot 33 centiem
per uur; werken in een werkhuis als een
paleis zoo schoon, zoo gezond en zoo wel
verlucht en verlicht! Zij moeten zich niet
vermoeien, daar al de machienen door de
electriciteit bewogen worden, en krijgen
kosteloos al hun naaigerei!

Zoudt gij uw werk niet willen verlaten,
lezersessen, om ook in deze galei te gaan
werken?

En nu van tyrannie gesproken: die is
volkomen onmogelijk. De meisjes hebben
afgevaardigden in het bestuur, en dit
bestuur staat boven Ansele.

Ansele moet aan dit bestuur gehoorzamen
en er zich aan onderwerpen.

Meer nog: boven dit bestuur staat nog de
algemeene vergadering der samenwerkers,
en boven dit het Midden-Comiteit en de
partijvergadering.

Van al deze lichamen maken de meisjes
deel, gelijk al de bedienden, en men komt
dan nog vertellen dat er tyrannie bestaat:
't is al te dwaas!

Dank!

't is al wat er overblijft van de beschuldi-
gingen onzer tegenstrevers, die geen nadeel
kunnen doen aan den machtigen invloed van
« Vooruit » noch van de Werklieden-partij.
Zij zullen voornamelijk voor uitslag hebben
de aandacht van 't publiek en voornamelijk
van de werklieden te hebben geroepen op
onze samenwerkende maatschappijen.

Dank aan de monster-reklaam die de
gansche pers voor haar heeft gemaakt, zal
iedereen weten hoe hoog onze samenwer-
kende maatschappijen verheven zijn boven
de kapitalistische inrichtingen.

Onze samenwerkende maatschappijen
worden door armen gesticht. Zij maken het
leven min zwaar aan de werkmansgezinnen
door den prijs der koopwaren te verminde-
ren. Zij hebben o. a. den prijs van 't brood
3c tot 40 p. h. vermindert.

Zij hebben instellingen van voorzienigheid
en solidariteit, en boekeringen in 't leven
geroepen. De werklieden die zij gebruiken
zijn vrij en winnen veel grootere loonen dan
gelijk waar. Zij hebben het zedelijkheidsge-
voel der werklieden verhoogd.

Het zijn kiemen der toekomstige samen-
leving, die zich in den schoot der hedendaagsche
samenleving ontwikkelen.

Morgen weet iedereen zulks. Daarom aan
allen die ons zoo sterk gelasterd hebben,
roepen wij toe: Dank!

« Vooruit » voor de rechtbank

Den 26 October werd het proces tegen
« Vooruit » opgeroepen.

De getuigenissen der meisjes waren ver-
ward over het gebruik der afhoudingen van
40 t. h. op de betaling van haar meerwerk
onder den vorm van gratificatie. Zij hadden
zich blijkbaar beklagd zonder te weten
waarover.

Op één punt waren al de werksters van
« Vooruit » 't akkoord: er bestond geene
tyrannie in « Vooruit », men mocht er vrij
reklameeren en de loonen waren er hooger
dan elders.

Deze eenparige getuigenis zelf moest het
proces doen vallen.

Waarom zou « Vooruit » afhouden op
eene gratificatie, wanneer hij uit eigen bewe-
ging de hoogste loonen van België betaalt?
Waarom zou hij het doen, wanneer men
weet dat die afhoudingen tot 200 fr. per
jaar beloopten en zijne meerloonen 7000 à
8000 fr. meer bedragen dan wat zijne con-
currenten betalen.

Er kon hier dus geen spraak zijn van af-
houdingen in den zin, dien de wetgever aan
het woord moest hechten toen hij de wet
invoerde, namelijk door bedriegelijke mid-
delen het loon der werklieden snoeien, om
zijn eigen zak te vullen.

La Flandre libérale zelf verklaarde na het
proces, dat noch « Vooruit », noch zijne
bestuurders hun persoonlijk voordeel voor
doel hadden, toen zij dat stelsel invoerden.

Welk misdadig doel konden zij dan wel
voor ogen hebben?

Met deze bekentenis is de beschuldiging
gevallen.

Al die beweegreden hebben natuurlijk het
tribunaal niet getroffen, trots de schitterende
pleidooien van M^r De Bruyne en gezelschap
Ansele.

Het gerecht was te werk gesteld om te
veroordeelen, het moest veroordeelen, het
heeft veroordeeld.

De vijf beheersers van « Vooruit » werden
gestraft, elk met 9 maal 10 fr. boet, Ansele
en Foucaert definitief, Van Beveren, Van
Gyseghem en Sefers voorwaardelijk.

Gezelschap Beersblock kreeg 9 maal 5 fr. boet,
gezel Pankoeck werd vrijgesproken.

Dit vonnis zal noch diegenen treffen die er
persoonlijk het voorwerp van zijn, noch
« Vooruit », noch de Werklieden-Partij, die
men zedelijk heeft willen kwetsen. Nooit is
de Partij eendrachtiger, geesdriftiger opge-
treden als in de laatste dagen.

Met liefde en overtuiging worden de
boeten der gestraften door eene inschrijflist
gedekt en er is reeds overschot.

De werkende klasse heeft gevoeld wie de
vijand is, wat hij wil, namelijk hare organi-
satie vernietigen.

De werklieden kennen « Vooruit » en zij
kennen 't gezelschap Cartouche en Cie,
hunne keus is sinds lang gedaan.

Leve « Vooruit! »

De Kiezing

VOOR DEN

Werkrechtvaardig uitgesteld

De kiezing voor de Werkrechtvaardigen, die op
einde December moest plaats grijpen, is tot
Maart van het volgende jaar uitgesteld.
Daarenboven is het volgens de wet toe-
gevoegd:

De stemming heeft plaats in de gemeente,
Nochtans zullen de gemeenten, welke
minder dan 30 kiezers tellen, verenigd kun-
nen worden met één of meer aanpalende
gemeenten, om eene stemmings afdeeling uit
te maken.

Het vereenigen dezer gemeenten wordt
bij koninklijk besluit verricht, de Bestendige
Deputatie aanvaardt zijde. Het koninklijk
besluit duidt de gemeente aan waar de stem-
ming gebeurt.

Een koninklijk besluit dat ter uitvoering
der tegenwoordige wet te nemen is, zal aan-
duiden op welke wijze de kiezing zal plaats
grijpen.

De stemopneming wordt gedaan in de
kantonshoofdplaatsen tot het gebied behoo-
rende.

De tegenwoordige wet is verplichtend
daags na de afkondiging.

Te vergeefs vroeg Ansele nieuwe om-
schrijvingen in te richten en de rechtspraak
uit te breiden tot de landbouw-werklieden.

Socialist Caviot vroeg ook, om de pa-
troons te verplichten de zittingen van de
verzoeningsraaden bij te wonen, ende rechts-
pleging kosteloos te maken.

De kiezing voor den Werkrechtvaardig
zal dus niet plaats hebben in de aanstaande
maand December, maar in de maand Maart
1897.

Wij moeten van deze gelegenheid gebruik
maken om goed de propaganda te organi-
seren. De tijd die ons van nu tot de kiezing
overblijft moeten wij goed wij goed benut-
ten.

RAADGEVINGEN

VAN DEN

DOKTOOR

Middel tegen de hoofdpijn

Eene nieuwe behandeling van hoofdpijn
is in geneeskundige kringen te Berlijn ge-
vonden, nadat de aanleiding daartoe van
Londen was uitgegaan.

Daar deed namelijk een arts de waarne-
ming, dat zijne hoofdpijn, die, als bij zoo-
vele andere menschen, hare oorzaak had in
te sterken bloedsaandrang, bij het opslur-
pen van koud water verminderde en som-
tijds zelfs geheel ophield.

Een Duitsche arts, dr. Kronecker, heeft
de physiologische waarneming gedaan dat
het opslurpen van koud water den pols ver-
laagt. Deze beide feiten nu gaven aanlei-
ding om verdere waarnemingen en onder-
zoekingen te doen met betrekking tot den
samenhang tusschen bloeddruk en hoofd-
pijnen, waarbij men tot het merkwaardige
resultaat kwam dat onder zooveel gevallen van
hoofdpijn, een groot deel zich na het op-
slurpen van koud water verbeterde; dat bij
een ander kleiner deel de hoofdpijn onver-

anderd bleef en dat bij de overigen de pijn
zelfs verergerde.

Daar er geen goedkoop en ook geen
onschadelijk medecijn te vinden is, zoo
kan ieder die aan hoofdpijn lijdt de werking
van het koud water aan zich zelf beproe-
ven.

Het schommelen van kleine kin-
deren is gevaarlijk

Zeer dikwijls komt het voor, dat de dokter
bij kinderen van 1/2 tot 2 jaar geroepen
wordt, die plotseling door hevige krampen
zijn overvallen, zonder dat de moeder de
oorzaak er van weet te noemen. De dokter
komt echter spoedig te weten, dat het kin-
dermeisje of eene andere verzorgster door
een snel draaiende beweging of schommel-
ing met het kind op den arm den kleine in
den gevaarlijken ziekte-toestand gebracht
heeft. Het is wel eens voorgekomen, dat een
dienstmeisje met een klein kind op den arm
op de maat van een draaiorgel een walsje
maakte en na afloop daarvan slechts een
lijkje in de armen hield.

Het aanhoudend wiegen van kleine kin-
deren is daarom ook niet aan te bevelen.

Bewaart zorgvuldig al de num-
mers van De Landbouwer, want wij
geven een zelfde middel geene
tweede maal op.

Beschaving

Een onderzoek door de Brusselsche poli-
cie gedaan heeft menige zaken aan den dag
over den toestand der kinderen welke uitbe-
steed worden bij voedsters op den buiten.

De sterfte onder deze kinderen is over-
groot. De moeders zien niet allen om naar
hare kinderen; vele laten ze eenvoudig ten
laste der buitenlieden, aan wie de vroed-
vrouwen, welke als tusschenpersonen
dienst doen, ze toevertrouwen.

Eens de moeder verdwenen, wordt ook
geen kostgeld meer betaald.

En dan volgt natuurlijk de mishandeling
der arme kleine. Melk is te duur om hen te
voeden. Men geeft hen dan maar aardappel-
pap, zooveel zij slikken kunnen.

Van de 10 kinderen sterven er 8 aan buik-
vliesontsteking.

Die kindermoord gebeurt sedert jaren in
Midden-België.

En daar troont een vorst die den Congo
wil bescaven. En men sticht scholen te Gy-
seghem, waar jonge Congoleezen worden
opgevoed, terwijl de jonge Belgen eenige
mijlen van daar ellendig kreveeren.

Briefwisseling

UIT REECLOO

De werkstaking in de weverij Goethals is
ook geëindigd, helaas met eene neerlaag
voor de werklieden.

Door nood gedwongen zijn de werkstakers
verplicht geweest den arbeid te hernemen
en dertig der onzen zijn als slachtoffers ge-
vallen in dezen rechtvaardigen strijd.

Dertig werklieden, meest huisvaders, op straat
bij 't begin van den winter, 't is hard.

Onder de onzen is er een vriend, die vader
is van zeven kinderen, waarvan nog geen
enkel werkt. Gij kunt u voorstellen, vrienden,
wat er in dat huisgezin moet geleden wor-
den en eerstdaags kan het vriezen en snee-
wen.

Het is om te schudden en te beven als
men daaraan denkt.

Ook verzoeken wij u, indien het mogelijk
is, toch iets te doen voor die diepbeproepte
familie, die zoo erg lijdt omdat een naastige
vader zijn loon verdedigde, om zijne talrijke
familie te kunnen onderhouden.

Weet nu ook, vrienden, dat wij al gedaan
hebben wat mogelijk was om op eene vrede-
lievende wijze tot ons recht te komen.

Tot driemaal toe werd M. Goethals voor
den Werk- en Nijverheidsraad gedaagd,
zonder dat hij zich gewaardigde deze uitnodigin-
gen te beantwoorden.

Ziedaar den invloed der sociale wetten
van de klerikale regeering. Het in nu pre-
cies in de katholieke streken van België dat
de fabriekanten er mede lachen.

Ik moet u zeggen, waarde vrienden, dat
de meeste slachtoffers onder ons wel geloovige
menschen zijn die, al hebben zij de werkers-
partij lief, toch ter hark gaan.

Wat meent gij nu dat zij zullen denken en
doen, wanneer zij zien dat men hen aldus
alleen laat staan, verlaten door iedereen,
omdat zij als brave huisvaders streden voor
hun loon?

Wat zullen zij denken als zij zien dat al
wat rijk is, liberaal en klerikaal tegen hen
samenspant! Anders niet dan dat het eene
slechte bende is, die den godsdienst mis-
bruikt tot een middel om de werkende klas
onder den hiel te houden.

Verscheidene van ons zullen er zich wel
doorboeren, daar schrikken wij niet voor.
De ergste bekommring die wij hebben is
voor onzen ongelukkigen medebroeder met
al zijne kinderen en nog anderen die ook
diep ongelukkig zijn.

Een slachtoffer.

N. B. — Wij steunen dezen broederlijken
oproep van de slachtoffers van Eecloo. Is
er iemand die iets over heeft voor dien fa-
milievader met zijn zeven kinderen, wij zul-
len het gaarne ontvangen en inzamelen en
er onzen penning bij doen.

Wist er iemand van een beetje werk, dat
zou nog beter wezen.

De redactie.

De Advokaat en de Boer

Een boer kwam eens bij een advokaat om
naar den uitslag van een proces te ver-
nemen.

— Mijn goede vriend, zegde de advokaat,
uw proces is verloren, ik kan er niets meer
aan doen, gij moet tevreden zijn.

— Zoo, zoo, mijnheer de advokaat, dat is
erg, maar mag ik het papier zien, dat gij
voor mijne zaak hebt vol geschreven?

— Zeer gaarne, vriend, hier zijn de acten.

De boer doorbladerde den stapel papieren
en vond alles verschrikkelijk ver uit elkan-
der, en dan de meeste bladen nog maar half
vol geschreven en daarbij de rekening zoo
vreeselijk hoog.

— Daar verstaat gij niets van, vriend,
voegde hem de advokaat toe, dat heet acten
schrijven.

De boer kon alles niet betalen, maar bood
aan voor den advokaat op zijne landhoeve
te werken. De andere was tevreden en be-
steedde den boer een gedeelte koren te dor-
schen aan.

De boer kwam, maar legde de schoven
zoover uit elkander, dat hij er bijna geen
kon raken, zoodat het koren er meest in
bleef.

De advokaat maakte hem aanmerkingen
op zijn werk, maar kreeg ten antwoord:

— Daar verstaat gij niets van, mijnheer,
dat heet koren dorschen.

Links en Rechts

Meikevers. — Men weet hoeveel
schade de vetwormen of onvolgroeide mei-
kevers aan de landbouwers veroorzaken.

Het Staatsbestuur heeft besloten aan elke
lagere school eenige franks toe te staan, be-
stemd om in premien gegeven te worden aan
de schoolkinderen die het meest meikevers
aan den onderwijzer brengen.

In sommige streken is men door dit stelsel
erin gelukt de meikevers bijna geheel te doen
verdwijnen.

De gedode meikevers kunnen tot een
zeer goed mest gestampt worden.

Een slimme knecht.

— Een heer
vroeg aan zijnen knecht, wat hij met de
brieven gedaan had, die op zijn bureel
lagen?

— Ik heb ze in den post gestoken, mijn-
heer.

— Maar er was een bij zonder adres!

— Ja, dat weet ik wel, maar ik dacht dat
mijnheer niet wilde geweten hebben voor
wien hij was.

Boter- en kaaskleursel.

— 12 deelen
droog extract van orlean worden gedu-
rende 3 dagen warm getrokken met 100 deelen
olijfolie, alsdan tot bezinken gezet en
eindelijk gefiltreerd. Dan bekomt men kleur-
sel dat men in het donker moet bewaren.

Een ander voorschift luidt aldus: 2 deelen
orlean worden met 1 deel sterken spiritus
goed doorengemengd, 8 dagen goed warm
getrokken, en alsdan met 6 tot 10 deelen olie
zoolag gekookt, totdat de orlean als donker-
bruine korreltjes geen kleurstof meer aan de
olie afgeeft.

Voor kaaskleursel wordt nog een weinig
kurkumawortel bijgevoegd.

Schandaal te Wondelgem.

— In
plaats van zoo op de socialist te scheiden
zou het dompersgetze ons wel een epistel
mogen schrijven over zaken die hier de
grootste verontwaardiging verwekken en
zijne partij in haar waar daglicht stellen.

Men praat van een zeer godvruchtig man

die betref-
meisje.

De groo-
vernomen
gevonden
de zaak on-
commereel

Men sp-
vlucht van
van eene v-
gië... nat-
meisje.

Allo, Vo-
zijn van a-
u stipt kur-
wetende d-
heele wa-
te noemen.

Opslag
hunne kala-
brood met

De kooch
hunnen ka-
per 1000 l-
Eindelijk
opnieuw e-
het vleesch

Landv-
voorstel a-
moet uitbr-
betwistinge
landvette.

Plaats

— De kath-
raal Brass-
omdat zijn
vervangin-
heeren die
praten, wil-
gens ook s-
voor de s-
kazernen g-

Geheel
is onrecht-
worden af-
onophoude-
en vaderla-
aan komt
spoedig ee-
hooggeroe-
laten zij d-

Hij is

vrouw had
hoorde bal-
— Hoor
die schreeu-
Eens dat
velen, zegd-
— Neen,

Hoe le

11c afdeeli-
raad hebbe
voorgesteld
gevallen.

Hoe leer-
Het is n-
de werkli-
enkel patro-
ders van

nemen. Zo
Wat sch-
De patro-
ding bij de
van hen e-
wettelijke
oplossen.

Het zijn
alléén den

Het mo

onder het v-
volgens on-
zeggen, v-

De Stan-
der Geme-
commissar-
mond- en
zelfs teleg-
betrokken
vanger. I-

houden op
voorkome-
treden.

De ned-
landsche
het volgen

A. Met
wordt het
en varen-
de de ged-